

SVEA
HOVRÄTT
Miljööverdomstolen

ARKIVETS EX

DOM
2005-07-13
Stockholm

Mål nr M 8552-03
Aktbilaga 21

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, miljödomstolen, dom 2003-10-21 i mål nr M 17-03, se bilaga A

KLAGANDE OCH MOTPART

1. **MN**

Ombud:
Advokaten **HPL**

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun, 901 84 UMEÅ

SAKEN

Rättelse på den felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § miljöbalken

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av miljödomstolens dom undanröjer Miljööverdomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun beslut den 25 maj 2002, aktbnr 1999-0638/16, i dess helhet.

Dok.Id 592641

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 2	08-700 34 00	08-21 93 27	måndag – fredag
103 17 Stockholm		E-post: svea.hovratt@dom.se		09:00-11:30
		www.svea.se		12:30-15:00

YRKANDEN I M. M. MILJÖÖVERDOMSTOLEN

MN har yrkat att Miljööverdomstolen skall upphäva Miljö- och hälso-skyddsnämndens i Umeå kommun (nämnden) beslut i sin helhet.

Nämnden har yrkat att Miljööverdomstolen skall fastställa nämndens beslut med innebörden att **MN** åläggs att ansvara för hela kostnaden för borttransporten av olja, fat och oljeförorenad jord.

Miljööverdomstolen har med stöd av 23 kap. 6 § första stycket miljöbalken tagit målet till avgörande utan förhandling.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har utöver vad som anfördes vid miljödomstolen anført bl.a. följande.

MN

Han har sedan 1959 bedrivit åkerirörelse i Hörnefors. Inledningsvis bedrevs rörelsen som enskild firma, men 1971 övergick rörelsen till att bedrivas i handelsbolagsform. Ar 1989 överlät **MN** rörelsen till sina söner som förvärvade den genom NGR Trafik AB. Sönerna bedrev verksamheterna fram till 1994 då båda bolagen försattes i konkurs. Tillgångarna i bolagen överläts till Nya Hörnefors Maskintjänst AB från den 1 juli 1994. Efter att handelsbolaget bildades 1971 har **MN** inte personligen bedrivit någon näringsverksamhet. I samband med en expansion av rörelsen tilläts **MN** av markägaren, NCB, att ställa upp fordon på området och i samband med detta skedde utfyllnaden. Efter att handelsbolaget bildats erhöll bolaget först ett muntligt och sedermera ett skriftligt arrendeavtal av NCB. Under mitten av 1980-talet överlät NCB markområdet till Umeå kommun. Arrendeavtalet fortsatte som tidigare.

Handelsbolaget har disponerat marken från 1971 till 1994 och därefter har Nordmalings Maskintjänst AB disponerat marken fram till 1997. Under tiden handelsbolaget disponerat marken har det funnits ett stort antal hyresgäster, bl.a. har Norrlands Borr företag disponerat marken för uppställning av fordon och inventarier. Det är även andra företag i Hörnefors som har nyttjat marken för uppställning av fordon och förvaring av saker. Även Umeå kommun har nyttjat området som upplag. Dessutom har ett antal personer hyrt in sig i det personbilsgarage som finns på markområdet.

Han har inte grävt ner andra tunnor än de som övertäcktes 1967. Han har heller inte känt till att ytterligare tunnor grävts ned. Han har aldrig varit ägare till tunnorna från 1967 utan både tunnorna och marken har tillhört NCB, som har tillåtit övertäckningen. NCB har inte på något sätt överlåtit äganderätten eller miljöansvaret för tunnorna till honom. Det kan vara så att ansvarig för förvaring av spilloljan har varit fastighetsägaren, eller möjligtvis en arrendator. Det bör dock noteras att i sådana fall är det flera markägare och arrendatorer som ligger närmare hanteringen än **MN**.

Det är orimligt att kräva att **MN** skulle uppvisa handlingar som utvisar hur spilloljan på företaget omhändertagits. Han har inte längre tillgång till sådana handlingar.

Om Miljööverdomstolen skulle komma fram till att **MN** skulle kunna hållas ansvarig för att en tunna grävts ned under 1975 bör saneringsansvaret jämkas mer än vad miljödomstolen gjort

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MN har personligen samt genom handelsbolag haft dispositionsrätt över fastigheten från 1967 fram till 1997. Vid upphörande av dispositionsrätten 1997 var Nyström ansvarig för avstädnings av fastigheten. Kommunen godkände avstädnings i skrivelse den 25 augusti 1997.

MN har uppgett att han år 1967 grävt ner och täckt över tunnor med spillolja. Detta ingick som en förberedelse i den åkeriverksamhet som bedrivits på fastigheten från 1967 fram till åtminstone 1989. De förberedande åtgärderna, d.v.s. ordningsställandet av platsen för en verksamhet, bör även räknas som ingående i verksamheten, vilken inbegriper övertäckning av tunnorna pågick minst fram till 1989. Verksamheten har fortsatt efter 1989 på så sätt att tunnor som övertäckts 1967 samt efter 1974 lagrats i marken fram till dess de påträffats åren 1999 och 2002. Under hela denna tid har tunnorna med **MN** vetskap förvarats i marken och därmed utgjort miljöfarlig verksamhet.

Nämnden kan svårligen visa att aktuell spillolja härrör just från **MN** åkeriverksamhet. Nämnden anser dock att det enligt miljöbalkens bevisbörderegler i 2 kap. bör vara **MN** sak att visa hur han förfarit med den spillolja som uppkommit under den period som han bedrivit åkeriverksamhet på fastigheten. Om **MN** inte kan visa hur han förfarit med den spillolja som med all säkerhet uppkommit under hans verksamhetsår bör den i marken funna spilloljan anses vara hans.

Även om det inte är visat att oljan tillhört **MN**, är ansvaret för deponeringen och föroreningen hans. Att gräva ned spillolja torde utgöra miljöfarlig verksamhet bedriven av den som utför åtgärden, oavsett vem som är den ursprunglige ägaren till oljefaten.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

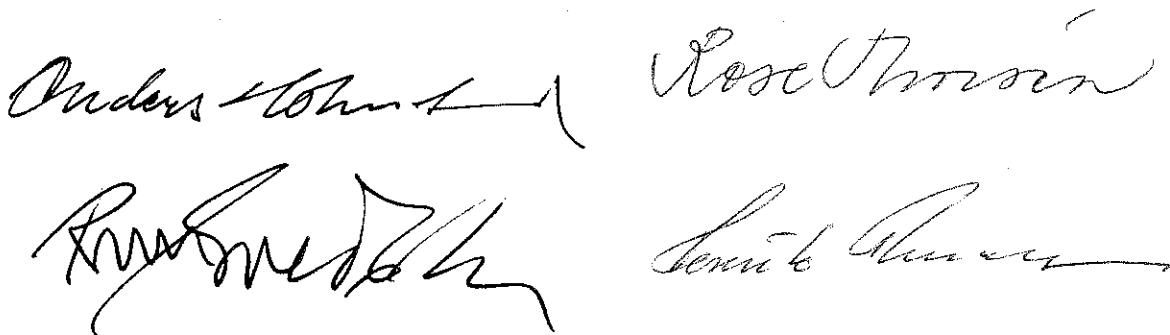
Enligt 2 kap. 8 § miljöbalken ansvarar alla som har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. Av 10 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken framgår att ansvarig för efterbehandling av markområden som är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen. Och av 8 § lagen om införande av miljöbalken framgår att bestämmelserna i 2 kap. 8 § och 10 kap. 2 § miljöbalken skall tillämpas i fråga om miljöfarlig verksamhet vars faktiska drift har pågått

efter den 30 juni 1969, om verkningarna av verksamheten alltjämt pågår den 1 januari 1999, och det föreligger behov av att avhjälpa skador eller olägenheter som orsakats av verksamheten.

Som miljödomstolen funnit kan **MN** inte göras ansvarig för ifrågavarande sanering på den grunden att han förvarat tunnor som täckts över senast den 30 juni 1969. Det krävs nämligen enligt 8 § lagen om införande av miljöbalken någon form av mänsklig aktivitet, "faktisk drift", efter nämnda datum för att krav på sanering skall kunna ställas (Bengtsson m.fl., Miljöbalken en kommentar. Del 1 s. 10:35). Att Martin Nyström bedrivit åkeriverksamhet på samma fastighet utgör inte en aktivitet som kan hänföras till de nedgrävda tunnorna. Och i brist på närmare utredning utvisar enbart det förhållandet att en tunna med märkning från tidigast 1975 påträffats på fastigheten inte att någon "faktisk drift" med anknytning till tunnorna förekommit.

Den aktuella tunneln har, såvitt framkommit inte varit försedd med någon märkning som utvisar att den grävts ned efter den 30 juni 1969. Det finns inte heller någon utredning som visar vem som grävt ned tunneln och hur länge den varit nedgrävd. Vid sådant förhållande och då **MN** varken är ägare eller arrendator till marken saknas det grund för att ålägga honom något saneringsansvar. Nämndens beslut skall därför upphävas.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anders Holmstrand, referent, och Rose Thorsén, miljørådet Rolf Svedberg (skiljaktig) samt hovrättsrådet Henrik Runeson.

Skiljaktig mening, se bilaga B

Miljörådet Rolf Svedberg är skiljaktig och anför följande.

I likhet med miljödomstolen finner jag att i vart fall en tunna har grävts ner efter den 30 juni 1969 och att det får hållas för visst att **MN** själv, någon på hans uppdrag eller med hans goda minne har grävt ner tunnan. Således har han vidtagit en åtgärd i fråga om förvaring av nergrävda tunnor efter den 30 juni 1969.

Genom att en mänsklig aktivitet ägt rum efter den 30 juni 1969 blir miljöbalkens bestämmelser om efterbehandling tillämpliga, enligt vad som framgår av 8 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken.

För de tunnor som grävdes upp år 2002 kan det inte utredas om de har grävts ner 1967 eller senare. Oavsett vilket fall som gäller blir **MN** skyldig att svara för saneringskostnaderna eftersom han har bedrivit förvaringsverksamheten i 30 år från och med 1967.

Beträffande skäligheten i det utdömda beloppet anser jag, i motsats till miljödomstolen, att **MN** skall svara för hela saneringskostnaden.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västerbottens län beslut den 10 januari 2003, dnr 505-14932-2002; se bilaga 1

KLAGANDE

MN

Ombud: Advokat
901 02 UMEÅ

HPL

, Advokatfirman Abersten, Box 45,

MOTPART

Umeå kommuns miljö- och hälsoskyddsnämnd, 901 84 UMEÅ

SAKEN

Rättelse på den felandes bekostnad

DOMSLUT

Miljödomstolen upphäver det överklagande beslutet och ändrar miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut på det sättet att borttransporten av olja, fat och oljeförorenad jord till hälften skall bekostas av MN

BAKGRUND

MN bedrev under åren 1959 – 1989 åkeriverksamhet i Hörnefors. Han ingick 1967 ett muntligt avtal med dåvarande fastighetsägaren NCB att få nyttja fastigheten Umeå Hörneå 8:459 som låg alldeles intill hans egen fastighet. Nyttjanderätten reglerades sedermera i ett skriftligt arrendeavtal. I samband med det muntliga avtalet fick MN tillstånd att fylla ut tomten med fyllnadsmassor. Utfyllnadsarbetet påbörjades 1967 men färdigställdes först våren 1968. Under åren 1959 – 1971 bedrevs åkeriverksamheten i form av enskild firma. 1971 bildade han och hustrun för åkeriverksamheten handelsbolaget MN HB. Efter hustruns död 1989 sålde MN andelarna i handelsbolaget till NRG Trafik AB som ägdes av hans söner. I samband med överlåtelsen upphörde åkeriverksamheten i handelsbolaget. NRG Trafik AB försattes senare i konkurs, och tillgångarna i bolaget överläts till ett nybildat bolag som drevs av MN ene son.

ME och DN köpte den 11 oktober 1996 fastigheten Umeå Hörneå 8:773 av MN. Genom en överenskommelse om fastighetsreglering överlät den 25 april 1997 den dåvarande fastighetsägaren Umeå kommun del av fastigheten Umeå Hörneå 8:459 till ME och DN. Denna fastighetsdel överfördes till Umeå Hörneå 8:773 genom en lantmäteriförrättning som registrerades i april 1998. När ME och DN inledde schaktningsarbeten under 1999 på den del av tomten som tidigare tillhört Umeå Hörneå 8:459 påträffades ett antal nedgrävda fat med petroleumprodukter. Olja, fat och förorenad jord transporterades bort genom MN försorg. I maj 2002 påträffades ytterligare fat med innehåll av petroleumprodukter. Jorden omkring faten var förorenad. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade den 23 maj 2002 att spillolja samt tillhörande fat och av spillolja förorenad jord skulle transporteras bort av godkänd transportör på MN bekostnad samt att beslutet skulle gälla omedelbart. Borttransport skedde i maj 2002. Nämndens beslut, se bilaga 2.

Sedan MN överklagat nämndens beslut har Länsstyrelsen i Västerbottens län i beslut den 10 januari 2003 avslagit överklagandet. Länsstyrelsens beslut är bifogat denna dom som bilaga 1.

Som framgår av länsstyrelsens beslut har vid Umeå tingsrätt avgjorts ett brottmål

– avseende åtal för miljöbrott enligt 13 kap. 8 a § brottsbalken i dess lydelse före den 1 januari 1999 – rörande de aktuella tunnorna. Tingsrättens dom överklagades till Hovrätten för Övre Norrland, som i en dom den 23 juni 2003, mål nr B 193-01, ändrade tingsrättens dom och ogillade åtalet mot MN. Hovrätten anför i domen bl.a. att de aktuella oljefaten aldrig såvitt utredningen visar ägts av MN, att han heller aldrig ägt den mark där faten förvarades, att den enda åtgärd som han vidtagit var att med fastighetsägarens godkännande täcka över faten och att övertäckningen inte kan anses vara hänförlig till begreppet förvaring.

Miljödomstolen har i en dom denna dag i mål M 16-03 avslagit ett överklagande av MN av ett beslut av länsstyrelsen, i vilket länsstyrelsen avslagit ett överklagande av honom av ett beslut av miljö- och hälsoskyddsnämnden som innebär att han ålagts att till nämnden ge in en redovisning av upplägg av undersökning av fastigheten Umeå Hörneå 8:773 med avseende på förekomst av spilloljefat samt jord förorenad med spillolja.

YRKANDE M.M.

MN har yrkat att miljödomstolen, med ändring av Länsstyrelsens beslut, skall upphäva miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut i sin helhet.

MN har som grund för sin talan i Länsstyrelsen och i miljödomstolen anfört följande. Han har under åren 1967 till 1997 arrenderat markområdet. Under 1967 gjorde han utfyllningar av marken och täckte då över ett antal tunnor som låg på marken. Han har inte vetat vad som var i tunnorna. Själva övertäckandet var tillåtet eftersom den första miljöskyddslagen vid detta tillfälle ännu inte trätt ikraft. Han bestrider att han skulle ha grävt eller täckt över oljetunnor vid något annat tillfälle än 1967. Om det vid något annat tillfälle täckts över tunnor inom området så har det skett utan hans vetskap, förmodligen av någon underarrendator. Han har aldrig varit ägare av markområdet eller till några tunnor som må finnas i marken. Han har heller aldrig haft dispositionsrätten till dessa tunnor. Ansvar för sanering kan därför inte åläggas honom. – Det kan konstateras att med den nuvarande terminologin så har tunnorna utgjort förvaring av oljeprodukter vilket i dagsläget är att betrakta som pågående miljöfarlig verksamhet. I rättspraxis har ansvaret för pågående lagring av t.ex. olja på en fastighet ansetts utövas av den som är fastighetsägare (Regeringsrättens årsbok 1997 ref. 12). Tunnorna ägdes förmodligen av NCB. Det är NCB som lagt dit tunnorna och det var vid denna tidpunkt

bolagets fastighet. Den aktuella tunneln gick sönder när fastighetsägaren grävde på sin mark med traktor. Den miljöfarliga verksamhet som bedrivs måste anses utövas av den nuvarande fastighetsägaren och det är fastighetsägaren som stått för föroreningen. – Den åtgärd som MN vidtagit med tunnorna har skett innan den 30 juni 1969. Vid denna tidpunkt fanns ingen svensk rättsregel som hindrade honom från att täcka över tunnorna. När det gäller förorenad mark kan även den åläggas ett ansvar som vidtagit en åtgärd som bidragit till föroreningen. Han medger att han täckt över tunnorna 1967 och därmed bidragit till föroreningen. Hans ansvar i den delen begränsas dock av bestämmelsen i 8 § i miljöbalkens promulgationslag. Av denna framgår att ansvar inte kan utkrävas av den som bidragit till miljöstörning om själva driften eller handlingen skett före den 30 juni 1969.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har hos Länsstyrelsen anfört följande. Det får anses klarlagt att MN bedrivit åkeriverksamhet på fastigheten åtminstone mellan 1967 och 1989. Han har dessutom disponerat fastigheten fram till 1997. Eftersom tunnor upptäcktes i marken 2002 får förvaring av tunnorna anses ha fortsatt fram till 2002. På en av de under 1999 uppgrävda tunnorna fanns en märkning med hänvisning till hygieniskt gränsvärde för oljedimma. Åtminstone en av de uppgrävda tunnorna har således grävts ned efter 1974 och efter införandet av miljöskyddslagen. MN

utsago om ett övertäckande av tunnor under 1967 kan alltså ifrågasättas. En känd biprodukt/avfall från en åkeriverksamhet är spillolja. MN har inte motsatt sig ansvar för att bortskaffa de fat och den spillolja som påträffades 1999. De fat och den spillolja som påträffades 2002 bör vara av samma härkomst som de från 1999. Tillsynsmyndigheten bedömer att MN är ansvarig för att betala den borttransport och det omhändertagande av spillolja samt oljeskadad jord som utfördes under maj 2002.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har till miljödomstolen gett in utdrag ur

- Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar (1974:100) rörande hygieniska gränsvärden,
- AI Rapport (nr 13, 1969) Rekommenderade hygieniska gränsvärden för luftföroreningar på arbetsplatsen,
- Arbetsmiljölagen, Slutbetänkande avgivet av arbetsmiljöutredningen (SOU 1976:1) samt

- Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag, Bilaga 1 till arbetsmiljöutredningens betänkande (SOU 1976:2).

I målet finns också en kortare videoinspelning från saneringsarbetena.

DOMSKÄL

På fastigheten Umeå Hörneå 8:773 har vid två tillfällen, 1999 och 2002, konstaterats förekomst av tunnor i marken innehållande petroleumprodukter samt utsläpp av olja till marken från sådana tunnor. Då det fat med oljeinnehåll som uppdagades under 2002 grävdes upp genom tillsynsmyndighetens försorg upptäcktes ett stråk med oljeförorenad jord i anslutning till fatet. Merparten av den oljeförorenade jorden samt 200 liter olja transporterades bort. Det framgår av handlingarna att Umeå kommun erhållit en faktura på totalt 6 536 kr för detta saneringsarbete.

MN har vidgått att han har täckt över tunnor på området under 1967. Av hans inställning i målet framgår att övertäckningen av tunnorna inte skedde i syfte att förvara dessa i marken utan endast gjordes med avsikten att fylla ut tomten. Han har vidare uppgett att tunnorna inte tillhörde honom. Denna uppgift har inte bestritts och bör godtas. Såvitt visats ägde han inte heller den fastighet där övertäckningen gjordes. Han kan därmed inte göras ansvarig för den ifrågavarande saneringen på den grunden att han anses ha förvarat de ifrågavarande tunnorna.

Den så kallade avhjälpanderegeln i 2 kap. 8 § miljöbalken gäller alla slags skador och olägenheter för miljön. I denna bestämmelse stadgas att alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas. Ansvaret gäller i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. miljöbalken. Enligt 8 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken är bestämmelsen tillämplig i fråga om sådan miljöfarlig verksamhet vars faktiska drift har pågått efter den 30 juni 1969, om verkningarna av verksamheten alltjämt pågick vid tiden för miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999, och det föreligger behov av att avhjälpa skador eller olägenheter som har orsakats av verksamheten.

Bestämmelsen i 2 kap. 8 § miljöbalken ger uttryck för principen att förorenaren betalar (polluter pays principle, PPP). Regeringen konstaterar i förarbetena till miljöbalken

(prop. 1997/98:45, del 1, s. 234) att denna princip är av en sådan allmän betydelse för miljöarbetet att den bör slås fast i en bestämmelse bland de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel samt uttalar vidare att bestämmelsen bör gälla för all verksamhet och alla åtgärder som kan medföra sådan skada eller sådana olägenheter som avses i bestämmelsen. Ansvar omfattar således inte endast skador orsakade genom det slags verksamhet som betecknas som miljöfarlig i enlighet med 9 kap. miljöbalken.

Redan 1967 eller 1968 vidtog MN enligt vad han själv uppger en åtgärd med tunnor som stod uppställda på den av honom arrenderade marken, nämligen genom att täcka över tunnorna. Eftersom detta var före den 30 juni 1969, kan övertäckningen i sig inte medföra ansvar idag vad gäller återställning av området.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör gällande att i vart fall en av de tunnor som grävts upp under 1999 härrör från 1975 eller tid därefter, med hänsyn till tunnans märkning. Utredningen i målet ger stöd för nämndens uppfattning, och denna uppgift bör därför läggas till grund för bedömningen.

I vart fall en åtgärd med tunnorna har således vidtagits efter den 30 juni 1969. MN
, som genom det muntliga avtalet om nyttjande av marken och det senare skriftliga arrendeavtalet ensam disponerat området och nyttjat det i sin näringsverksamhet, har i endast vaga ordalag påstått att det är någon annan som har grävt ner tunnor på markområdet och som därför bör bära ansvaret. Det får antas att en förändring av markförhållandena inom det arrenderade området inte kunnat ske annat än på MN
initiativ och i hans intresse. Hans påstående framstår därmed inte som trovärdigt. Det måste i stället hållas för visst att det är han eller någon som handlat på uppdrag av honom som grävt ner åtminstone en tunna 1975 eller senare, dvs. efter den 30 juni 1969.

Materialet i tunnorna är ett främmande inslag på den ifrågavarande platsen och är utsatt för korrosion. Dessutom är deras innehåll sådant som kan skada omgivningen. Åtgärden att täcka över tunnorna har följaktligen medfört i vart fall en olägenhet för miljön.

Till följd av det anförda och då verkningarna av övertäckningen alltjämt pågick när miljöbalken trädde i kraft samt behov föreligger av att avhjälpa följderna är 2 kap. 8 §

miljöbalken tillämplig i fråga om MN övertäckning av tunnorna. På grund härav är han skyldig att svara för att olägenheten avhjälpas.

Skadan skall avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. miljöbalken. De närmare reglerna härom återfinns i 4 § i kapitlet, som föreskriver att den ansvarige i skälig omfattning skall utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön samt att det därvid skall beaktas hur lång tid som har förflutit sedan föroreningarna ägt rum, vilken skyldighet den ansvarige hade att förhindra framtida skadeverkningar och omständigheterna i övrigt. Såvitt framkommit täcktes huvuddelen av tunnorna i marken över för lång tid sedan och före det att miljöskyddslagen trädde i kraft. Som nämnts får det godtas att dessa tunnor inte heller tillhörde MN . Det framstår därför som skäligt att jämka ansvaret. Miljödomstolen finner att MN bör åläggas att svara för hälften av kostnaden för avhjälpandet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får anses ha haft fog för att besluta om rättelse utan föregående föreläggande eller förbud.

Till följd av det anförda skall länsstyrelsens beslut upphävas och miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut ändras på så sätt att MN åläggs att svara för hälften av de kostnader som uppkommit för att transportera bort och omhänderta faten med oljeinnehåll och den förorenade jorden från fastigheten Umeå Hörneå 8:733.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3

Överklagande ges in till miljödomstolen senast den 11 november 2003. Det skall vara ställt till Svea hovrätt, Miljööverdomstolen. Prövningstillstånd krävs.

Ingemar Celandér

I avgörandet som är enhälligt har deltagit rådmannen Ingemar Celandér och miljørådet Lena Nilsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Helén Leijon.

Länssstyrelsen
Västerbottens län
Förvaltningsavd

Bilaga 1

BESLUT

Datum
2003-01-10

Beteckning
505-14932-2002

1(2)

Delgivn kvitto

MN

c/o Ombudet HPL
Abersten advokatfirma
Box 45
901 02 UMEÅ

Fråga om rättelse på felandes bekostnad (1 bilaga)

Beslut

Länssstyrelsen avslår Ert överklagande av Miljö- och hälsoskyddsnämndens delegationsbeslut den 23 maj 2002, att fat med spillolja samt av spillolja förorenad jord som påträffats 2002-05-19 på fastigheten Hörneå 8:773 i Hörnefors, Umeå kommun, ska transporteras bort av godkänd transportör på Er bekostnad.

Motivering

Av handlingarna i ärendet kan konstateras att den aktuella fastigheten förorenats av spillolja som härrör från tunnor som legat nedgrävda på fastigheten en längre tid. I en dom från Umeå tingsrätt den 10 maj 2001, mål nr B 49-01, har det klarlagts att Ni täckt över de oljefyllda tunnorna 1967, i samband med utfyllnad av tomten. Ni har därefter förvarat dem nedgrävda i marken till dess att en del av dem träffades på vid nuvarande fastighetsägarens schaktning och grävning 1999. En del olja hade då läckt ut och förorenat marken och Ni efterbehandlade markområdet till viss del. I maj 2002 påträffades ytterligare en tunna med spillolja. Mot bakgrund av att Ni täckt över och sedan fortsatt att förvara tunnorna övertäckta i åtminstone 30 års tid ska Ni anses som verksamhetsutövare enligt 10 kap 2 § MB. Genom Ert förfarande har Ni bidragit till att marken förorenats. Av 2 kap 8 § MB framgår att därmed förenat ansvar kvarstår till dess att skadan eller olägenheten för miljön avhjälpes i skälig omfattning. Sammantaget innebär detta att Ni är ansvarig, enligt 10 kap 2 och 4 §§, att utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som behövs i området.

Om det brådskar får tillsynsmyndigheten, enligt 26 kap 18 § MB, besluta om rättelse på den felandes bekostnad utan att först ha förelagt denne att själv åtgärda felet. Tillsynsmyndigheten kunde inte nå Er trots upprepade försök ett par dagar. Fastigheten bebos av en barnfamilj och det fanns risk för att barn skulle komma i kontakt med spilloljan. Det var också en allvarlig risk för läckage till grundvatten. Därför fanns grund att besluta om rättelse på Er bekostnad i stället för att invänta att Ni själv skulle kunna vidta åtgärder för att avhjälpa problemet. Ert överklagande ska därmed avslås.

Aktuella bestämmelser

Av miljöbalken framgår bland annat följande av intresse i detta ärende.

2 kap 8 § Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälpas i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap.

10 kap 1 § Detta kapitel skall tillämpas på mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

2 § Ansvarig för efterbehandling av sådana områden, byggnader eller anläggningar som anges i 1 § är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen (verksamhetsutövare).

4 § Efterbehandlingsansvaret innebär att den ansvarige i skälig omfattning skall utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön.

26 kap 18 § I stället för att begära verkställighet enligt 17 § får tillsynsmyndigheten besluta att rättelse skall vidtas på den felandes bekostnad.

Beslut om rättelse på den felandes bekostnad får meddelas utan föregående föreläggande eller förbud, om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador finner att rättelse bör göras genast eller det finns andra särskilda skäl.

Hur detta beslut kan överklagas, se bilaga.

Percy Gustavsson

Anna Stenmark

Bilaga

Hur man överklagar till miljödomstolen

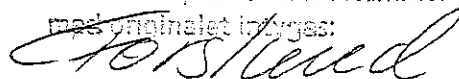
Kopia till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

Miljö/ebh-gruppen

TJ

Att Fotokopian överensstämmer
med originalet intygas:

UMEÅ KOMMUN	
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	
2002 -09- 26	
Fastnr	Diarienum
Aktbör	2002-

Datum
2002-05-23

Bilaga 2

Saknr	Dnr
611	1034-02
2002 -09- 16	
POLISMYNDIGHETEN VÄSTERBOTTENS LÄN	

1999-0638/16

MN

Hörneå 8:773, Ögern. Beslut om rättelse på felandes bekostnad.

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar med stöd av 26 kap 18 § Miljöbalken att den spillolja samt tillhörande fat och av spillolja förorenad jord som påträffats 2002-05-19 på rubricerad fastighet skall transporteras bort av godkänd transportör på MN bekostnad. Observera att beslutet även gäller för eventuella andra läckande oljefat på rubricerad fastighet som uppdagas i samband med borttransporten. Nämnden beslutar vidare enligt 26 kap 26 § Miljöbalken att beslutet skall gälla omedelbart även om det överklagas.

Lagstiftning

Enligt 9 kap 1 § punkt 2 Miljöbalken avses med miljöfarlig verksamhet användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten.

Enligt 10 kap 2 § Miljöbalken skall verksamhetsutövaren vara ansvarig för efterbehandling av förorenade områden. Som verksamhetsutövare anses den som bedriver eller bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen.

Enligt 26 kap 18 § Miljöbalken får en tillsynsmyndighet besluta om rättelse på felandes bekostnad. Beslutet får meddelas utan föregående föreläggande eller förbud om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador finner att rättelse bör göras genast eller att det finns andra skäl.

Enligt 26 kap 26 § Miljöbalken får en tillsynsmyndighet bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

Enligt 8 § lagen om införande av Miljöbalken skall bestämmelserna i 10 kap. 2 § miljöbalken tillämpas i fråga om miljöfarlig verksamhet vars faktiska drift har pågått efter den 30 juni 1969, om verkningarna av verksamheten alltjämt pågår vid tiden för miljöbalkens ikraftträdande 1 januari 1999, och det föreligger behov av att avhjälpa skador eller olägenheter som har orsakats av verksamheten.

Ansökningsavgift 250 kr. Estald

Inbetalningsdatum 020917 Sign

Datum
2002-05-23

Ärendets utredning

Tidigare påträffade fat med spillolja samt oljeförorenad jord har transporterats bort genom Er försorg. Transport av farligt avfall (spillolja) gjordes av Orbit Miljölogistik. Transport av tomma fat samt måttligt oljeförorenad jord gjordes av Er själv. Ni transporterade faten samt jorden till Nordmalings soptipp. 2000-11-02 bedömde tillsynsmyndigheten utifrån dåvarande kunskapsläge att Ni fullgjort Er skyldighet att sanera fastigheten. 2002-05-19 påträffades dock ett fat till. Vid tillsynsbesök 2002-05-22 kunde tillsynsmyndigheten konstatera att fatet till stor del är fyllt av spillolja. Tillsynsmyndigheten har upprepade gånger sökt kontakt med Er via telefon från 2002-05-21 till 2002-05-23. Vid tillsynsbesöket 2002-05-22 ringde tillsynsmyndigheten även på Er dörr på utan att få kontakt.

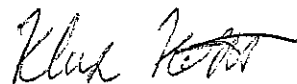
Bedömning

Miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning är att spillolja, oljeförorenad jord samt oljefat skyndsamt måste borttransporteras från fastigheten av godkänd transportör av farligt avfall. På aktuell fastighet bor en barnfamilj, på angränsande fastighet kunde tillsynsmyndigheten vid tillsynstillfället konstatera att flera barn lekte. Risker för att något av barnen på aktuell fastighet eller angränsande fastighet skall komma i kontakt med spilloljan och/eller förorenad jord bedöms som stor. Risk för läckage till grundvatten bedöms också som allvarlig.

Nämndens bedömning är att Ni är ansvarig för efterbehandling av fastigheten då Ni enligt egen utsago fyllt grus över fat med spillolja och under en period av ca 30 år känt till fatens existens utan att åtgärda problemet. Ni har även medgivit detta i tingsrättsförhandling i mål B 49-01.

Nämnden bedömer det som brådskande att spillolja, förorenad jord samt fat transporteras bort på grund av risken för att barn skall exponeras för spillolja och förorenad jord. Då kontakt söktes med Er upprepade gånger utan resultat bedömer nämnden att rättelse genom Er försorg inte kan ske tillräckligt skyndsamt och därför skall ske på Er bekostnad.

För MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

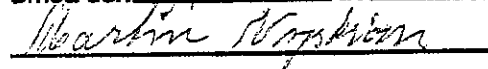

Klas Köhler
Miljöinspektör

1. Detta beslut kan överklagas, se bilaga

Av förestående handling/handlingar har jag
denna dag emottagit likalydande exemplar.

Umeå den 24/9 2002

Bevittnas: _____

Delgivningsman/Polisman

Pär Sackerud

Delg.man

070-510 45 31